

DELO ŽIVLJENJE

tovarne obutve alpina žiri

Letnik 11

Številka: 3

Žiri, 15. marca 1972

Samoupravljanje na rešetju

JOZE BOGATAJ, predsednik delavskega sveta

Odkar smo sprejeli novi statut, se je očitno razširilo delovno področje organov samoupravljanja, obenem pa se je zelo razširil krog ljudi, katerim je dana možnost odločanja.

Prej je delavski svet poleg upravnega odbora odločal o vseh bolj ali manj važnih vprašanjih v podjetju. Sedaj je razbremenjen tekočih konjretnih zadev, ker jih rešuje

jejo njegovi odbori. Odkar so odbori delavskega sveta zaživel, delavski svet stalno spremlja njihovo delo, njihove odločitve in predloge pa potrdi ali pa zavrne. Tako se delavski svet lahko posveti res najvažnejšim odločitvam za celoten naš kolektiv.

Mogoče bi slab poznavalec sistema delavskega samoupravljanja ugotavljal, da je s tem okrnjena moč in delo

delavskega sveta in da član delavskega sveta v takšni delitvi dela v upravljanju izgublja svojo veljavo. Prepričan pa sem, in to mi bodo potrdili tudi drugi člani delavskega sveta, da je novi način delovanja samoupravnih organov boljši in da ima vrsto prednosti. Člani odborov so v pogostnih stikih na ožjem področju, ki jim omogoča boljšo obveščenost. Zato lahko natančno proučijo probleme, ki jih obravnavajo in so veliko bolj strokovni v svojem odločanju, kot pa člani delavskega sveta, ki zaradi kratko odmerjenega časa in širokega področja ne morejo biti dovolj seznanjeni s posameznimi primeri.

Dejstvo je tudi, da tako dolge in večkrat tudi zelo razburljive seje delavskega sveta, kakršne smo imeli še pred dobrim letom dni, zmanjšujejo koncentracijo misli članov. Zato v takih primerih ni bilo prav nič čudno, če je delavski svet potrdil kak predlog, pa čeprav se člani niso povsem strinjali z njim.

S temi nekaj mislimi seveda ne želim dokazovati, da je v ALPINI samoupravljanje že na višku, da ni napak, da smo člani delavskega sveta idealni, ali pa da ni posameznikov, ki ne spoštujejo sklepov organov upravljanja. Prepričan pa sem, in to nam pove tudi praksa zadnjega leta, da je v ALPINI samoupravni sistem postavljen na pravih temeljih in ga bo treba v nadalje samo še izpopolnjevati v okviru našega statuta.

MARIJA JUSTIN,

predsednica sveta lahke šivalnice v Žireh

Ze uspeh poslovanja v preteklem letu, s katerim smo si bolj kot kdajkoli prej utrdili svoj družbeno-ekonomski položaj znotraj in navzven, potrjuje, da je tudi naša samoupravna organizacija z delavskim svetom na čelu napravila viden napredek in utrdila samoupravne pravice in dolžnosti organov upravljanja.

Mislím, da so pozitivne spremembe v našem novem statutu odprle široke možnosti za uveljavitev samoupravnih pravic in da so člani

našega kolektiva, ki so v tem pogledu že precej razgledani, velik del teh pravic že uveljavili, tako v delavskem svetu kot v obratnih svetih.

Kot pozitivno ocenjujem zlasti to, da celotno gradivo za seje delavskega sveta dobi ne samo člani delavskega sveta, ampak tudi člani svetov OZD, da lahko pred sejo delavskega sveta obratni svet zavzame svoja stališča.

Po drugi strani pa je seveda odvisno, kako strokovne službe pripravijo materiale in poročila za posamezne razprave.

Dobro se je izkazalo tudi to, da odbori delavskega sveta prej podrobno obdelajo vse materiale in samostojno rešujejo manj važne zadeve. Ker pomembnejše zadeve obravnavajo še sveti OZD, odpadejo drobne razprave na delavskem svetu.

Lahko trdim, da je našim delavcem že v precejšnji meri zagotovljeno, da lahko neposredno in enakopravno odločajo v najpomembnejših zadevah družbene reprodukcije ter o pogojih in odnosih medsebojne odvisnosti in odgovornosti, s tem pa tudi o rezultatih svojega dela in o splošnem napredku podjetja.

Seveda realizacija vseh danih možnosti za uveljavitev samoupravne prakse dejan-

ska še ni izvedena ne v centralnem delavskem svetu ne v svetih organizacij združenega dela. Ne samo v našem podjetju, tudi drugod so pomembne odločitve več ali manj še centralizirane, bodisi v okviru strokovnega kolektiva, bodisi v okviru centralnega delavskega sveta. Tako sveti OZD samostojno rešujejo le občasne in manj pomembne zadeve iz svojega obrata.

Res pa je, da veliko število članov kolektiva deluje v raznih odborih in komisijah, kjer lahko uveljavijo svoje samoupravne pravice na ravni podjetja.

Prav gotovo smo napravili določen korak v krepitvi samoupravne prakse v našem podjetju. Seveda so bila še odstopanja od sprejetih načel, pa tudi drobne napake v delu delavskega sveta in drugih organov. Vse to pa se porazgubi v celoti takrat, ko vidimo, da smo uspešno zaključili poslovno leto.

Svoje misli zaključujem z željo, da bi vsi stremeli za tem, da našo samoupravno prakso še poglobimo. Za to smo odgovorni vsi, ki delujemo v teh ali onih organih, pa tudi vodstvo podjetja, ki bo toliko bolj uspešno, kolikor bolj bo razvit naš sistem samoupravljanja.

S statutom, ki smo ga sprejeli ob koncu l. 1970, smo želeli poglobiti samoupravljanje, ki naj bi zajelo vse temeljne odločitve v delovni skupnosti. Hkrati pa naj bi k neposrednemu odločanju pritegnili večje število članov delovne skupnosti.

Statut pa je lahko le papir, če se v praksi ne izvaja...

Kaj je torej pokazala praksa v dobrem letu? Ali smo dosegli kak napredek nasproti prejšnji praksi? Predvsem, ali so se organi upravljanja preusmerili na odločanje o bistvenih vprašanjih, ali pa se še vedno ukvarjajo z drobnimi zadevami, bistvene stvari pa gredo mimo njih? So člani organov upravljanja dejansko seznanjeni z vsebino in cilji predlaganih odločitev, ali pa so le glasovalni stroj? Ali se sprejete odločitve tudi uresničujejo? V čem smo že dosegli cilje, začrtane v statutu, in v čem še ne?

Organi upravljanja v našem podjetju so delavski svet in sveti organizacij združenega dela. Odgovore na zastavljena vprašanja prepuščamo njihovim predsednikom.

Prihodnjt: Obračun izvršilnih organov

Rešujemo naše samoupravljanje

KAREL FLORJANČIČ,
predsednik sveta
prodajne mreže

Glede na to, da je svet deloval razmeroma kratko dobo in imel le štiri seje, bi težko dal celovitejšo oceno o tem, ali smo dosegli začetne cilje ali ne. Vsekakor pa menim, da je bila ustanovitev sveta prodajne mreže potrebna in da smo s tem dosegli določen napredek v organizaciji in razvoju samoupravljanja znotraj podjetja. Delavci iz prodajne mreže smo namreč s tem dobili možnost nepo-

srednjega sodelovanja v upravljanju podjetja. Praksa je pokazala, da smo preko sveta laže reševali določena vprašanja, ki neposredno zadevajo prodajno mrežo, medtem ko smo prej o naših težavah razpravljali le na poslovdskih konferencah.

Predvsem sodim, da je napredek dosežen v lažjem in hitrejšem reševanju naših problemov, ker se svet sestaja večkrat in v manjšem sestavu, kot pa so poslovdske konference. Razen tega smo osrednje samoupravne organe v podjetju razbremenili pri obravnavanju raznih zadev, ki za celotno podjetje niso tako pomembne in jih lahko rešujemo v svetih enot, oziroma posameznih organizacijah združenega dela. S tem smo omogočili osrednjemu samoupravnemu organu, to se pravi centralnemu delavskemu svetu, da se na svojih sejah lahko bolj pogloblja v bistvena vprašanja, pomembna za uspešno gospodarjenje celotnega podjetja. Da smo v tem tudi dejansko uspeli, najbolj zgovorno kažejo poslovni uspehi podjetja v minulem letu. Za takšen rezultat, ki smo ga dosegli lani, je bilo nedvomno potrebno precejšnje angažiranje celotnega kolektiva in še posebej samoupravnih organov. Spričo težav, v katerih se je znašlo celotno jugoslovansko gospodarstvo in sveda tudi naše podjetje, je minulo leto zahtevalo od nas treznih in dobro pretehtanih poslovdnih odločitev.

Kar zadeva dejansko seznanitev z vsebino in cilji predlaganih odločitev vsekakor menim, da naši samoupravni organi niso le glasovalni stroj. Res pa je, da se je včasih težko odločiti za eno

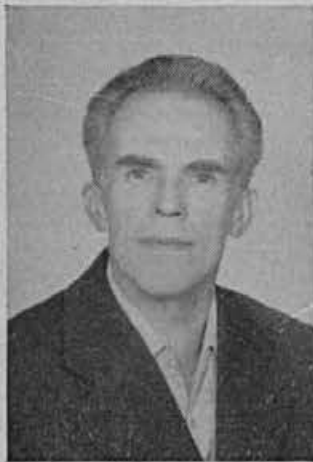
ali drugo rešitev prav zaradi tega, ker vsi člani samoupravnega organa niso vedno dovolj in pravočasno seznanjeni z obravnavanim vprašanjem. Zato bi si morali prizadevati, da bi z vabilom za sejo poslali tudi dovolj izčrpna pojasnila za vse točke dnevnega reda.

Glede uresničevanja sprejetih odločitev lahko rečem, da se le-te v glavnem uresničujejo tako, kot organ upravljanja sklence. Bili pa so tudi primeri, da smo morali o neki zadevi dvakrat razpravljati in sklepati, preden je prišlo do uresnitve. Take primere bi kazalo v prihodnje odpraviti, zato pa bo potrebno zaostriti odgovornost izvršilnih organov in posameznikov v podjetju.

MARTIN KLEMENČIČ,
predsednik sveta
šivalnice v Gorenji vasi

S statutom, ki smo ga sprejeli ob koncu leta 1970, so dobili člani delovne skupnosti zelo velike možnosti za sodelovanje pri upravljanju podjetja. Dejansko pa smo v dobrem letu dosegli v tem le neznaten napredek. Še vedno se nismo dovolj usmerili na bistvena vprašanja, še vedno se preveč ukvarjamo z drobnimi in osebnimi zadevami. Člani delovne skupnosti bi morali vseh stvari gledati na celoten uspeh kolektiva. Obratni sveti bi se morali bolj zavzeti za večjo delovno disciplino, ki je po mojem še na zelo slabem nivoju.

Člani organov upravljanja so sicer seznanjeni z vsebino in cilji odločitev, vendar se sami premalo zanimajo za to, potem pa na slepo glasujejo.

V našem obratu imamo še precej skritih rezerv, ki nam jih doslej ni uspelo sprostiti. Res je sicer, da je krivda za to v glavnem izven obrata (npr. nepravočasna nabava materiala ali pa nepopolna tehnološka priprava), vendar bi se tudi znotraj obrata dalo marsikaj izboljšati. Temu pa je obratni svet posvečal premalo pozornosti.

MARTINA GREGORČIČ — predsednica sveta teške šivalnice, je uredniškemu odboru sporočila, da to pot ne želi sodelovati v našem glasilu.

STANKO MRLAK,
predsednik sveta obratov
podplatne izdelave

V statutu je točno zapisano, o katerih vprašanjih bi morali razpravljati sveti OZD. Na primer o proizvodnem planu in o režijskem planu za tekoče leto. Potem o organizaciji in disciplini. Razpravljati bi morali o zaključnem računu podjetja za preteklo leto. Zelo važno je tudi, da bi razpravljali o presežku dela, ker je to rezultat dela celotnega kolektiva. O teh zadevah bi morali biti seznanjeni vsi člani delovne skupnosti. Vedeti bi morali točno kam, kje in kako bodo porabljeni sred-

stva iz presežka dela. Dosti je še raznih drugih vprašanj, ki bi o njih prav gotovo morali sveti OZD razpravljati in sprejeti določena stališča ter jih posredovati delavskemu svetu podjetja.

Tudi v obratu podplatne izdelave je bil v letu 1970 izvoljen svet OZD, ki šteje 25 članov. Med tem časom smo imeli 6 rednih sej, morali pa bi jih imeli še enkrat toliko. V začetku je bil interes članov sveta kar na zadovoljivi višini, pozneje pa je nekako splahnel.

Vzrokov za takšno stanje je prav gotovo več. Eden izmed vzrokov je bil ta, da na nekatera vprašanja ni bilo zadovoljivega ali pa sploh nobenega odgovora. Drugi vzrok je, da smo vsi bili premalo aktivni. Tretji vzrok pa je ta, da material za razpravo dobimo prepozno. Bili so celo primeri, da smo ga dobili istega dne, ko je bila tudi seja DS podjetja. Jasno je, da v takem primeru ni mogoče organizirati nobene razprave. In še en vzrok: material za razpravo je premalo razumljiv. Saj ni treba ne vem kakšne široke obrazložitve, potreben pa bi bil povzetek glavnih vprašanj, napisan tako, da bo razumljivo za vsakogar. Vzemimo za primer letošnji plan režije. Radoveden sem, koliko je članov sveta, ki so si bili na jasnem, kaj vse pomenijo tiste težko razumljive številke po raznih kontih.

Moje mnenje je tako: če hočemo spraviti samoupravljanje na tako višino, kot je zamišljeno v statutu, moramo čim prej odpraviti omenjene vzroke, ki zavirajo učinkovitost svetov OZD. Predlagam odgovornim, da bi

material dobro pripravili za obravnavo in ga dostavili svetom OZD vsaj štiri dni pred sejo delavskega sveta.

Statut bo treba še prilagoditi 21., 22. in 23. ustavnemu amandmaju. Sem tudi mnenja, da bi morali dati svetom OZD večjo materialno podlago. Potrebno bi bilo izdelati pravilne kriterije in jih vnesti v mesečne obračune po proizvodnih obratih. Če bomo šli v tej smeri, bo samoupravljanje po obratih bolj zaživel. Potem se ne bi več dogajalo, da se delavski svet ubada z drobnimi stvarmi, kar je res važnega pa uide mimo. Tudi se ne bi dogajalo, da je o kakšnem vprašanju potrebno večkrat glasovati, predno se dobi potrebna večina.

MARIJAN BOGATAJ,
predsednik sveta
strokovnih služb in
pomožnih obratov

Gotovo je, da se je zadnje leto naše gospodarjenje in samoupravljanje še bolj utrdilo, vendar pa naši uspehi še niso taki, da bi se na njih lahko uspravili. Zato je nujno, da združimo vse sile v podjetju za utrditev gospodarskega, finančnega in tržnega položaja podjetja na eni strani, na drugi strani pa, da ustvarimo čim bolj človeške in poštene odnose med seboj, ugodne delovne pogoje ter primeren standard oziroma osebne dohodka kot rezultat dobrega gospodarjenja.

Ce beremo statut podjetja, mislim, da bomo glede samoupravljanja morali storiti še marsikaj. Dovolj stvari je še nerazčiščenih in si jih vsak sam po svoje tolmači. Še vedno se dogaja, da seje niso

dobro pripravljene, da so predolge in ob nepravem času. Sprejeti sklepi se vedno ne izpeljejo do konca. Ni še zadostne kontrole in konkretnih pismenih zadolžitve za posamezne naloge in sklepe. Pri obravnavanju posameznih predlogov se kaže večkrat trmasto vztrajanje na določenih principih, kljub temu, da večina članov samoupravnih teles ni prepričana v pravilnost predloga.

Sveti organizacij združenega dela proizvodnih obratov svoje naloge in namena še ne

izpolnjujejo v celoti. Spominimo se priprav na sprejetje novega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov. Ali so ti organi seznanili s podrobnostmi vse delavce, ali so jim razložili vse predvidene spremembe, ki so življenjskega pomena za vsakega posameznika? Mislim, da nihče ne more odgovoriti pritrdilno. O čem naj razpravljajo odbori delovnih enot, če ne o osebnih dohodkih in o gospodarnosti na svojem ožjem delovnem območju? Tu so vzroki zapletov, ki so nastopili ob uveljavljanju novega pravilnika. Kdo je kriv, da nekateri delavci sploh niso vedeli, ali pa niso hoteli vedeti, koliko se bo njim zaostrila norma, v katero skupino so razvrščene njihove delovne operacije oziroma vse tiste faze, na katerih bodo med letom delali?

Iz tega lahko vidimo, da je za naše samoupravljanje še vedno značilna nezainteresiranost posameznika — dokler ne pride do njegovega žepa. Taki odnosi so tipični tudi v krajevnem merilu, saj tudi tam čakamo, da nam bo nekdo reševal probleme, ki so nas že zdavnaj zadušili.

Samoupravljanje ni pravica čim bolj glasne kritike, temveč pametno in gospodarno upravljanje z obstoječimi in novo ustvarjenimi sredstvi, na katera vpliva vsak posameznik z večanjem ali manjšanjem dohodka podjetja oziroma družbe. Da bomo kos nalogam, ki so pred nami glede na splošno stanje gospodarstva, se bomo morali še marsičesa naučiti. Ne pričakujemo od občine, republike ali države čudežnega zdravila! Recept zdravila moramo sestaviti sami, kajti sami ga tudi potrebujemo.

Otroški dodatek po meri

Z letošnjim letom je uveljavljen otroški dodatek v dveh višinah, glede na to, kolikšen osebni dohodek dosega družina.

Ce je osebni dohodek na družinskega člana manjši od 600 din mesečno, znaša otroški dodatek za prvega otroka 140 din, za vsakega naslednjega pa 180 din.

Prj večjem osebnem dohodku na družinskega člana pa znaša dodatek za prvega otroka 85 din, za vsakega naslednjega pa 115 din. Vendar pa tisti, ki dosega na družinskega člana 900 din ali več osebnega dohodka, niso upravičeni do otroškega dodatka.

Prj ugotavljanju osebnega dohodka na družinskega člana pa se upoštevajo ne le osebni dohodki, pokojnine in preživnine kot doslej, ampak tudi regresni za dopust, in celo dodatek za ločeno življenje in terenski dodatek, kar je nekoliko čudno, saj ti dve vrsti dodatkov in v bistvu tudi regres za dopust predstavljajo nadomestilo stroškov, ne pa dohodek družine.

Pogled nazaj in naprej

Na najvišjem mestu — v zvezni skupščini — so sklenili, naj bo letošnje leto posvečeno kakovosti.

In tudi. Samo ne v tistem smislu, kot je bilo zamišljeno. Kajti z drugega najvišjega mesta je bilo proglašeno leto zamrznjenih cen.

Kako se bosta ti dve leti v enem letu sparili, je zdaj že kar dobro vidno.

Kakovost salame se že zboljšuje tako, da v njej ne bo več slabega mesa, ampak samo še prvovrstna slanina. Cena pa se ni povečala niti za paro.

V zelenjavnih konzervah je vedno več kakovostnega kisa in vedno manj nekakovostne zelenjave, cene pa kar iste.

Vino se odslej ne bo več kvarilo, ker mu bodo dodajali več klorirane vode. Pri isti ceni.

Zemlje bodo okusnejše, ker bodo manjše, cena pa se zaradi tega ne bo povečala.

Neka usnjarna je našla rešitev v tem, da je sploh ukinila tretji in četrti kakovostni sortiment. Zdaj delajo samo še usnje prve in druge vrste.

Naših tehnikov pa naj tudi kaj pogruntajo, da bo volk sit in koza cela (volk je kakovost, koza pa rentabilnost). Tukaj jim dajem nekaj predlogov:

— Namesto usnja bi rajši devali v čevlje prvovrsten karton. Taki čevlji bodo bolj kakovostni, ker jih sploh ne bo treba popravljati. In niti dražji ne bodo.

— Namesto, da gornje dele sestavljamo s stotinami šivov, bi jih lahko spenjali kar s »klamaricami«. S tem bi zelo dvignili kakovost čevljev, saj bi bila obutev bolj zračna kot je sedaj. Cene dosedanje.

— Namesto, da za vsako nogo delamo drugačne čevlje, bi udarili vse na eno kopto: moške in ženske, majhne in velike. To bi bil velik originalen modni krik »univerzal-uniseks«. Cene kljub temu ne bi povišali.

— Namesto smrdljivih lepih (fuj), pa še celo uvoženih (dvakrat fuj), bi rajši uporabljali domači škrob, ki ne smrdi in je celo redilen. Čeprav bodo čevlji zaradi tega več vredni, bi jih vendar prodajali kar po dosedanjih cenah.

Vic je v tem, da se kljub povečanim stroškom ne poveča cena, zraven pa se dvigne kvaliteta. Takih rešitev v svetu že ne poznajo, zato služijo mednarodni patent.

Vse kar bomo v teh dveh letih v enem letu Jugoslavanii še iznašli, pa nam bo prineslo svetovni sloves, da znamo držati v isti vreči psa in mačko.

Torej, vse sile za dvig kakovosti!

Naj žive stabilne cene!

— Pst

Delavski svet podjetja je 28. februarja potrdil zaključni račun za lansko leto in ugodno ocenil dosežene rezultate. Da bi laže ocenili, v čem je bil pravzaprav doseženi uspeh, je najbolje, če tiste postavke, ki so z gospodarskega stališča najbolj značilne, primerjamo v več letih zaporedoma.

Ker je delavski svet na eni prejšnjih sej sprejel tudi gospodarski načrt za letošnje leto, bomo podatke o doseženih lanskoletnih rezultatih primerjali s podatki o dosegu v letu 1970 in še s podatki iz letošnjega plana. Vsi ti podatki pa se nanašajo na poslovanje celotnega podjetja (tovarne in maloprodajne mreže).

	1970	1971	ind. 1970/71	1972	ind. 1971/72
1. Celotni dohodek	179.089	237.562	132	270.931	113
2. Vsega porabljenega sredstva	139.606	177.825	127	205.931	115
2.1. Amortizacija	2.396	5.205	217	10.000	192
3. Dohodek za razdelitev	39.483	59.737	151	65.000	110
3.1. Osebnih dohodkov s prisp.	26.107	34.011	130	38.500	111
3.2. Za sklade podjetja	8.622	21.439	248	22.000	104
3.3. Zakonske obveznosti iz dohodka, pogodb. obvezn.	4.754	4.287	90	4.500	107
Izvoz v ZDA v dolarjih	2.411.000	2.952.000	122	3.200.000	108

Kot je znano, celotni dohodek (postavka 1) pove skupno ceno, ki smo jo v posameznem letu dosegli na trgu. Podatki v naši tabeli kažejo na stalno rast celotnega dohodka in s tem na stalno šir-

jenje naše gospodarske dejavnosti tako v proizvodnji kot v prodaji. Iz celotnega dohodka je treba pokriti »vsega porabljenega sredstva« (postavka 2), kar ostane, pa je »dohodek za razdelitev« (postavka 3).

Postavka 2: »Vsega porabljenega sredstva« zajema izdatke za porabljen material (tudi stroški v zvezi z nabavo), za proizvodne in neproizvodne storitve, za dnevnice in druge »materialne« stroške. Sem pa se prišteje še vrednost obrabe osnovnih sredstev (amortizacija), in tudi vrednost nabavljenega trgovskega blaga, to je izdelkov, ki jih nabavimo iz naše tovarne ali pa od drugih proizvajalcev in prodamo naprej.

Novo vrednost, ki jo ustvarimo v proizvodnem in prodajnem procesu in jo pridamo na vsa porabljenega sredstva, imenujemo dohodek. Iz dohodka najprej pokrivalo določene obveznosti, predpisane z zakonom, in nekatere pogodbene obveznosti.

Med zakonske obveznosti uvrščamo sredstva, ki jih izločamo za stanovanjsko iz-

gradnjo, prispevek za obnovo Skopja, prispevek za uporabo mestnega zemljišča, dodatni prispevek za socialno zavarovanje, vodni prispevek, članarine. Med pogodbene obveznosti pa uvrščamo: obresti od kreditov, provizije in druga plačila za bančne storitve, zavarovalne premije in druge pogodbene obveznosti kot npr. prispevek za dograditev osnovne šole.

Preostanek dohodka pa razdelimo na dva dela: prvi je namenjen za osebne dohodke, seveda z vsemi prispevki (bruto osebni dohodki), drugi pa za sklade.

Iz tistega dela, ki je namenjen za osebne dohodke, je treba po zaključnem računu najprej pokriti vse mesečne akontacije, ki so bile že izplačane za preteklo leto, ostanek pa se lahko še razdeli. Kot je znano, smo že v lanskem letu izplačali vse, tako da po zaključnem računu ni ostalo nobene razlike. Skladi so:

1. Rezervni sklad (s tem si pomagamo v »mrtvih sezonah«), en del teh sredstev pa moramo plačati v občinski in republiški sklad skupnih rezerv.

2. Sklad skupne porabe (iz njega izplačujemo regres za prehrano in dopuste, izobraževanje, dotacije raznim organizacijam in podobne skupne potrebe.)

3. Poslovni sklad, ki služi za krepitev materialne osnove podjetja (investicije, nabava novih osnovnih sredstev, večanje obratnih sredstev.)

Z upoštevanjem splošne ocene velikosti podjetja lahko zasledimo v zgornji tabeli ugodne indekse dosedanje rasti posameznih značilnih postavk. Prav tako tudi planirane vrednosti za 1.1972 izražajo tendenco nadaljnje rasti podjetja. To pa seveda nalaga velike obveznosti strokovnim službam in vsem članom kolektiva, saj brez njihovega sodelovanja ne bo mogoče doseči predvidenih postavk v poslovanju letošnjega leta.

Po obsegu poslovanja, zlasti pa po doseženem celotnem dohodku, izvozu in velikosti trga se Alpina uvršča med večja slovenska podjetja.

Za nas je še posebno pomembna postavka izvoz, saj nam prodaja za tujo valuto zagotavlja možnost stalne modernizacije proizvodnje in nakup nekaterih nepogrešljivih surovin. Vedeti pa je treba, da podjetje ne razpolaga z vsemi ustvarjenimi devizami, ampak moramo večji del prodati banki za splošne družbene potrebe. Tako smo v lanskem letu smeli obdržati zase le 9% (tako imenovana retencijska kvota). Za letos obljublajo večji delež.

Franci Pertovt, dipl. oec.

ゴスラヴィア

Ne trudite se — ta naslov se prebere preprosto: ALPINA

Vsaj Japonci ga tako berejo in so ga tudi brali v Sapporu, na razstavi smučarske opreme med nedavnimi olimpijskimi igrami.

ELAN, ALPINA in ALMIRA iz Radovljice so razstavljali svoje proizvode v skupnem paviljonu. Japonci so se zelo zanimali za naše pancerce in je kar lepo število trgovcev zahtevalo ponudbe. Če se bomo z njimi ujeli še v ceni, zna priti do večjih poslov.

ALPINA v Sapporu skupaj z ELANOM in ALMIRO. Razstavo si je ogledal tudi naš veleposlanik na Japonskem tov. Jože Smole.

Zaskrbljujoč položaj na tržišču

Bomo delali čevlje brez usnja?

Dobri poznavalci našega in svetovnega tržišča ugotavljajo, da se obeta takšno pomanjkanje surovih kož in usnja kot še nikoli.

Na evropskem tržišču bo v spomladansko-poletni sezoni primanjkovalo ca. 10 milijonov m² usnja. Zakaj?

V Južni Ameriki je bila pred nekaj leti tako huda suša, da so morali živinorejci prisilno zaklati veliko plemenskih govedi. Da bi obnovili živinski sklad, sedaj omejujejo zakol in je ponekod sploh prepovedan. Ponudba govejih kož je torej minimalna. Vse razpoložljive količine sproti pokupijo severno-ameriški trgovci, da se rešijo vedno manj vrednih dolarjev, in da bodo kasneje te kože prodajali po višjih cenah. Sovjeti, ki so se doslej preskrbovali s surovimi kožami v Južni Ameriki, so že pritisnili na evropsko tržišče in pokupili velik del ponujenih kož po precej visokih cenah.

NESMISELN IZVOZ

Novembra lani, ko je izšel odlok o zamrznitvi cen, so republiške zbornice preko zvezne Gospodarske zbornice predlagale Zveznemu izvršnemu svetu naj takoj prepove izvoz surovih kož, da bi bila domača usnjarska industrija preskrbljena vsaj z domačo surovino, ki bi lahko pokrila 40 % potreb. Zvezni izvršni svet do danes takega predpisa še ni izdal.

Nasprotno, izvoz surovih kož je prav lepo stimuliran. Izvozniki dosegajo višje cene kot na domačem tržišču, saj cene za izvoz niso zamrznjene. Zraven pa jim država prizna še izvozni prim 7 % na dosežene cene.

Tako so v letošnjem letu že izvozili iz Jugoslavije pri-

bližno 1.600 ton govejih in telečjih kož, pa še približno 800 ton kož drobnice (ovčje, kozje).

Zaradi tega so ostale naše usnjarske brez surovin in delajo z zelo zmanjšanimi kapacitetami. Predelujejo samo še kože, ki so jih imele v zalogi od prej.

Zvezni izvršni svet je sicer pred kratkim odobril uvoz 2.500 ton surovih kož, vendar to ne bo rešilo situacije, ker usnjarska industrija potrebuje iz uvoza 10.000 ton.

Novo cene uvoženim kožam bodo seveda veliko višje od dosedanjih že zaradi splošnega porasta cen na svetovnem tržišču. Zraven je treba dodati še podražitev zaradi devalvacije dinarja in s tem večje carine. Tolikšno povišanje cen surovim kožam, ob

zamrznjenih cenah usnja bo pripeljalo do tega, da jih bodo naše usnjarske uvažale v zelo majhnih količinah. Vso stvar otežuje še to, da so vse usnjarske (razen Vrhniko) zelo nelikvidne — nimajo denarja. Če uvažajo na kredit, jih surove kože stanejo še več, ker morajo plačati dobaviteljem obresti.

Obeta se nam torej splošno pomanjkanje usnja, ki bo toliko bolj boleče, ker so zmogljivosti obutvene, konfekcijske in galanterijske industrije povečane, kar bi sicer ustrezalo ugodni konjunkturi. Za leto 1972 je namreč prodanih v Sovjetsko zvezo 6 milijonov parov obutve, več milijonov parov

pa je že prodano tudi zahodno-evropskim državam.

Kakor koli že, pa moramo računati še z dejstvom, da bodo cene usnju v kratkem precej poskočile. Kako bomo to prenesli, če cen obutvi ne bomo smeli povišati, je drugo vprašanje.

Lojze KOPAC

Ponesrečen uvoz

Prodaja na domačem tržišču je v mesecu novembru dosegla svoj višek in je kazalo, da nam bo v decembru zmanjkalo zaloga za predviden plan prodaje v tem mesecu. Iz prodajalno so že sporočali, da je začelo zmanjkovati posameznih artiklov, zima pa se ni niti začela, vsaj na jugu ne. Proizvodnja ni mogla v tako kratkem času priskočiti na pomoč, ker ni imela potrebnih materialov zraven pa bi šlo to na škodo pomladanske obutve.

Ravno v tem času se je v podjetju zgasil zastopnik znane firme iz Italije, s katero že delamo vrsto let in nismo imeli nikoli težav z njimi. Prinesel je tri vzorce ženskih škornjev, sličnih našim, katerih je primanjkovalo. Dogovorili smo se za ceno, ki je bila za nas zelo ugodna. Predvsem smo vztrajali pri roku, ker smo škornje rabili takoj. S prvim decembrom bi morali biti že v prodaji.

Tedaj pa se je začelo zati. Dva dni smo izgubili s tem, ker smo mi zahtevali sortirano blago, dobavitelj pa nam ni bil pripravljen ustreči. Ko smo se dogovorili, je prva pošiljka takoj prišla na italijansko mejo. Ravno takrat so začeli italijanski cariniki štrajkati in s tem je bilo zopet izgubljenih nekaj dni. Kljub vsemu so

bili škornji že 10. decembra v prodaji. Prodaja je dobro stekla, a takoj so se začele reklamacije, da smo morali prodajo ustaviti.

Zastopnik dobavitelja nam je pri pogajanjih o nakupu povedal, da imajo škornji majhno napako na podlogi in nič drugega. Pozneje pa smo ugotovili po reklamacijah, da te napake sploh ni, pač pa kup drugih. Pri vseh artiklih so bile slabe zadržje in so že pri nakupu popustile. Poleg tega se je pri enem artiklu luščila barva že po prvi nošnji, pri drugih dveh je pokalo lice zgornjega usnja, pri vseh pa so bile slabe opetnice in so takoj postale mehke ter se obesile čez peto. Bile so še druge večje ali manjše napake: odpadanje peta, odlepljenje podplatov in prebrušeno usnje ob podplatu. Ugotovili smo celo, da so bili ti škornji že nekje v prodaji.

S tem dobaviteljem delamo že peto leto in vedno uspešno. Vsi naši poslovodji so si želeli njihove obutve, saj je bila poceni in dobra. Sedaj pa to! Skoraj si ne moremo predstavljati, kaj je dobavitelj nameraval. Eno je prav gotovo, da nas je hotel prevarati.

Takoj, ko smo ugotovili vse navedeno, smo o tem obvestili dobavitelja in zahtevali, naj nam odobri vrnitev pošiljke, in nam povrne nastale stroške, izgubljeni dobiček in škodo, ki jo utrpel naš renome na tržišču. Po treh pogajanjih smo dosegli vrnitev blaga in povrnitev stroškov, za ostalo pa se še pogajamo. Za sedaj je najbolj pomembno to, da smo pravočasno zadržali plačilo uvožene obutve in da bomo dobili povrnjeno nastalo škodo.

Lepo je poslovati kadar gre vse v redu, a žal v praksi še dolgo ne bo tako, da bi se lahko že v naprej izognili vsem napakam, saj smo v veliki meri odvisni celo od vremena.

Ivan CAPUDER

Vodi Zagreb I

Poslovno leto je v prodajalni razdeljeno na dve sezoni: pomlad-poletje in jesen-zima. Vsaka sezona ima svoje specifičnosti in zato zahteva nekaj svojstvenega. Modelj za pomlad in poletje so bolj razgibanj in pestrejših barv, medtem ko se tisti za jesen in zimo nagibajo k umirjenosti.

Kakšen bo uspeh prodajalne, ni odvisno od le-te same, ampak vpliva nanjo vrsta činiteljev kot npr. pravočasna pr'prava in pravilna izbira modelov, pravočasna proizvodnja in tudi dostava, vremenske razmere ipd.

V letu 1971 so bili za pomladansko - poletno sezono modelj pravočasno pripravljani, čeprav je pomlad nastopila zelo zgodaj. Preurejena služba odpreme je poskrbela za hitro dostavo, lepo vreme pa je še pripomoglo k boljši prodaji. V primerjavi s prejšnjim letom se je povečala prodaja za 32 %.

Tudj prodaja v jesensko-zimski sezoni je porasla in sicer za 23 %. Uspeh pa bi bil lahko še boljši od doseženega. Na slabšo prodajo je vplivalo predvsem pomanjkanje osnovnih materialov, zaradi česar obutev ni bila pravočasno izdelana. Drugi razlog pa je tudi izredno

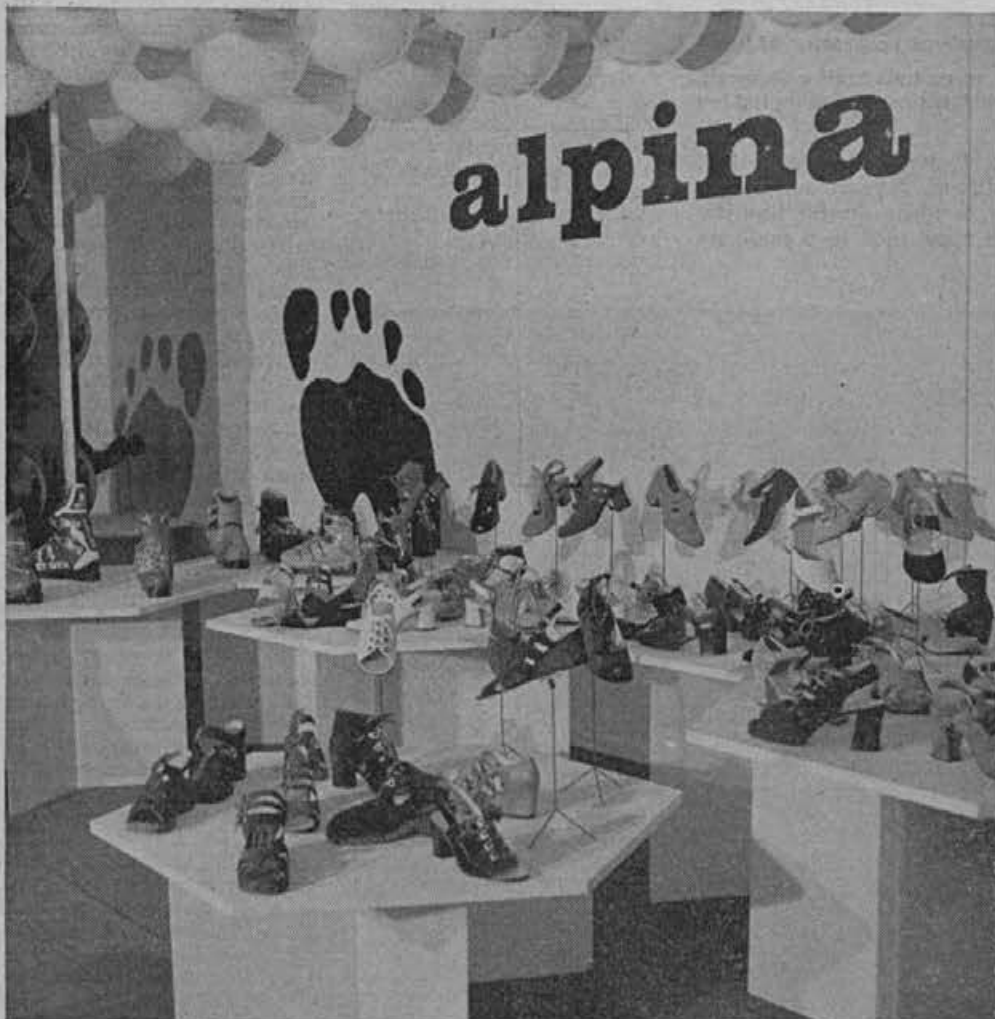
lepo vreme v mesecu decembru. Običajno je ta mesec med najmočnejšimi po višini realizacije, a tokrat je bilo drugače.

Omeniti je treba, da sta bili v letu 1971 v adaptaciji dve prodajalni in sicer na Reki in v Subotici. Prodajalna na Reki je bila zaprta štiri mesece, v Subotici pa dobrih šest, kar se je precej poznalo na prometu. Julija smo odprli novo prodajalno v Mostarju, ki je za začetek pokazala lep rezultat. Nič kaj dobrih izkušenj pa ni bilo s potujočo trgovino, ki je začela poslovati v maju, zato je bila v oktobru ukinjena.

Največjo realizacijo v letu 1971 je ustvarila prodajalna Zagreb I, sledijo Sarajevo, Kranj, Celje, Ljubljana II, Beograd I, Reka, Zagreb III, Ptuj itd. V splošnem smo lako zadovoljni z doseženimi rezultati prodajaln, vendar bo pri nekaterih potrebno še veliko truda, da bodo dosegle uspeh, ki bi ga lahko pričakovali.

Letošeje leto je prineslo precej novih ukrepov, predvsem na področju cen. Vse je nekako negotovo. Gotovo je le to, da bomo morali obutev prodati, če si bomo hoteli zagotoviti kos kruha.

HELENA REJC

Na sejmju usnja in obutve v Zagrebu smo prikazali naše letošnje modele.

Kmalu nova šivalnica na Colu

Potem, ko smo se odločili, da nekje postavimo nov obrat za izdelavo gornjih delov, smo obiskali več okoliških občin, da bi našli ustrezen kraj za novi obrat. Po temeljitih raziskavah smo se končno odločili za Col.

Ta kraj sicer ni idealen v vsakem pogledu, je pa po naši presoji med vsemi še najbolj primeren. Leži na vzpetini nad Vipavsko dolino, nekako na pol pota med Ajdovščino in Črnim vrhom,

prav na stikališču cest, ki vodijo na Predmejo, Kalce, Crni vrh in Ajdovščino.

Kraj Col sestavlja več naselij, tako da je njegov obseg težko določiti. V ožjem delu je 112 gospodinjstev s 397 prebivalci. Sem pa gravitira še 11 naselij v občini Ajdovščina in še nekaj naselij v idrijski občini. Tako je na Colu in bližnji okolici skupaj 709 gospodinjstev z 2675 prebivalci (toliko jih je vsaj bilo ob lanskem štetju).

bili na testiranje. Med njimi smo v prvo skupino izbrali 40 tistih, pri katerih so testi pokazali, da imajo največ naravnih nagnenj za delo prešivalke (spretnost prstov, prepoznavanje oblik in dr.). Te naj bi se priučile v naših sedanjih obratih in bi torej tvorile jedro novega obrata. Preostale kandidate za zaposlitev pa bomo sprejemali postopno in jih priučevali kar na Colu.

Tako se zdaj prva skupina delavk že priučuje v Gorenji vasi, druga pa v lahki šival-

nici v Zireh. Hkrati pa imajo še teoretični pouk v industrijskem čevljarskem centru v Zireh, kjer tudi stanojujejo.

Kot vse kaže, bodo naše nove sodelavke s Cola kmalu obvladale osnovna znanja in spretnost poklica prešivalke, saj so zelo prizadevne in se zanimajo tako za praktično kot tudi za teoretično plat pouka.

Zato računamo, da bo za praznik 27. aprila že lahko stekla poskusna proizvodnja na Colu.

je v redu, tako v tovarni, kot v internatu. Ljudje so nas sprejeli medse, pa tudi v internatu se že počutim

kot doma. Lepo je, ker nas je prišlo v Ziri več hkrati, tako da nas je iz našega okoliša kar cela soba.

Od Cola pričakujem, da bo sčasoma tako, kot je tukaj v Zireh. Vem, da bomo imele v začetku težave, toda nekaj smo se že naučile, nekaj se še bomo. S pridobljenim znanjem, mislim, da bomo lahko začele z delom na Colu.

CILKA VIDMAR

Nikoli si nisem predstavljala, da so Ziri in tovarna ALPINA tako velike. Zamisljala sem si neko vas in tovarno, ki je tolikšna kot je Tekstilna v Ajdovščini ali pa še manjša.

Delo je zahtevno, toda imamo inštruktorico, ki nam pokaže vse, saj se nanjo lahko obračamo z vsemi vprašanji.

Neprijetna je le vsakodnevna vožnja v Gorenjo vas, ker nam vzame dosti časa in energije. Pa bo že šlo, saj bomo tukaj samo še dober mesec.

Po domu mi ni posebno dolgčas. Domov grem vsakih 14 dni, lahko bi šla vsak teden, vendar mi ne kaže zaradi neugodnih avtobusnih zvez.

Upam da bo na Colu šlo, posebno še, če se bomo v zadnjem mesecu toliko naučile kot do sedaj. Težave

seveda bodo, vendar bomo nanje pripravljene.

Ernest DEMSAR

Kraj	Oddaljenost od Cola v km	Število gospodinjstev	Število prebivalcev
Col	—	112	397
Podkraj	6	109	434
Kovk	4-6	41	188
Gozd	3	28	125
Križna gora	2-5	13	58
Malo polje	2	37	188
Otlica	8	118	427
Predmeja	14	173	520
Sanabor	3	29	125
Višnje	2,5	36	140
Vodice	7	13	60
Skupaj		709	2657

Solo na Colu obiskuje 176 otrok, od tega 86 dečkov in 90 deklic. V Otlici pa je šola nekoliko manjša, vseh otrok je 114, od tega 58 dečkov in 56 deklic.

Skoraj vsi, ki so iz tega kraja zaposleni, se vozijo na delo v Ajdovščino ali v Vipavo in imajo temu ustrezno urejene avtobusne zveze.

V novembru lanskega leta smo začeli s konkretnimi pripravami. S skupščino občine Ajdovščina in krajevno skupnostjo Col smo se sporazumeli, da bomo za začetek organizirali proizvodnjo v bivšem prosvetnem domu na Colu, že letos pa bi začeli graditi popolnoma novo

obratno stavbo. Prostori v bivšem prosvetnem domu še kar ustrezajo za skromen začetek, to se pravi za uvajanje poskusne proizvodnje, ko naj bi v prvem letu zaposlili in priučili prvih 60 delavk. V končni fazi pa naj bi bilo v obratu okrog 200 zaposlenih.

S pomočjo tamkajšnjega zavoda za zaposlovanje smo v decembru zbirali prijave kandidatov za delo v novem obratu. Pri tem so nam pomagali še zlasti člani sveta krajevne skupnosti, ki so po vaseh pojasnjevali, za kakšen obrat in kakšno podjetje gre.

Prijavilo se je skoraj 200 kandidatov. Za začetek smo jih odbrali 127. Te smo pova-

Prve delavke se že priučujejo

JOZICA KOVSCA

V Ziri sem prišla prvič. Kraj mi je zelo všeč, a še sama ne vem zakaj. Obrat v Gorenji vasi je lep, tudi ljudje v njem so nas zelo lepo sprejeli, tako da smo se hitro vživele v novi kolektiv.

Sedaj delam na pripravi in mislim, da bom kmalu začela na stroju. Delo samo po sebi ni fizično težko, je pa zahtevno, saj moraš biti natančen

in hiter. Veliko mi bo še manjkalo, verjetno pa tudi drugim, da bomo znale delati tako kot delajo v Gorenji vasi in v Zireh. Upam pa, da se bomo naučile vsaj toliko, da bomo lahko začele delati na Colu.

NADA VIDMAR

Doma sem s Kolka. Do sedaj nisem bila še nikjer redno zaposlena. V Ziri sem prišla prvič v življenju. Sprva je bilo za mene vse novo, vse tako veliko, posebno tovarna.

Predstavljal sem si, da bo delo težje, ter da se bom na delovnem mestu počutila slabše. Všeč mi je ugodno ozračje med sodelavkami v tovarni. Način življenja v domu je dosti drugačen kot doma, hrana pa je v redu.

Med priučevanjem se bomo lahko naučile veliko. Takšno priučevanje, da imamo svoje inštruktorice, je po mojem

mnenju dosti boljše, kot da bi začele delati same brez nadzorstva. Na Colu bomo morale biti same in šele takrat se bo izkazalo, kaj smo se naučile.

IVANKA PELHAN

Doma sem iz Otlice, v Zireh pa sem drugič. Prvič sem se s šolskim izletom peljala skozi, in smo se ustavili za nekaj minut. Ko sem se zdaj pripravljala za odhod v Ziri, mi je bilo zelo težko pri srcu. Mislila sem, da bo vse skupaj huje, kot pa je v resnici. Delo sem si predstavljala fizično težje. Bala sem se tudi, kako nas bodo v domu in v tovarni sprejeli. Bilo pa

Pogled na središče Cola. S puščico je označena stavba, kjer bo naša nova šivalnica poskusno obratovala.

Volitve bodo 30. marca

S sprejetjem zaključnega računa za leto 1971 je potekel mandat polovici članov delavskega sveta in tistim članom svetov organizacij združenega dela, ki so bili po sprejemu novega statuta v novembru 1970 izvoljeni za 1 leto.

V delavski svet bomo letos volili 25 novih članov in sicer: obrat podplatne izdelave 6, šivalnica težka 6, šivalnica lahka 1, šivalnica Gorenja vas 6, strokovne službe in pomožni obrati 2, ter prodajna mreža 3, (2 prodajalne v Sloveniji in 1 prodajalna na Hrvaškem). Enega zastopnika v delavski svet pa bodo izvolili tudi delavci naše nove šivalnice na Colu.

Tudi v svete OZD bo skupno izvoljenih 25 novih članov, to je enako številu kot v delavski svet, le da bo razmerje zastopnikov iz obratov nekoliko spremenjeno. Prodajna mreža bo v svoj svet volila 3 člane (1 prodajalne Slovenije, 1 prodajalne Hrvaške ter 1 prodajalne v ostalih republikah), strokovne službe in pomožni obrati 6, šivalnica Gorenja vas 3, šivalnica lahka 3, šivalnica težka 4, obrat podplatne izdelave 6.

Šivalnica na Colu obratnega sveta letos še ne bo imela, ker je po statutu določeno, da imajo svoj svet samo tiste organizacije združenega

dela, ki volijo iz svoje sredine v delavski svet vsaj dva člana.

Kako pa so sveti OZD sestavljeni?

Kogar delovna skupnost OZD voli v delavski svet, ga voli hkrati tudi v svoj obratni svet. Poleg tako izvoljenih članov sveta pa delovna skupnost organizacije izvoli še enako število drugih članov in enega več.

Opazimo lahko, da po obratih ne volimo enako število članov delavskega sveta ali sveta OZD kot jih zaradi preteka mandata izstopi. Vzrok je v tem, da so nekateri člani delavskega sveta oz. sveta OZD od zadnjih volitev prešli v drugo organizacijo, mandat pa so seveda obdržali.

Kandidati za člane delavskega sveta in svetov OZD so bili predlagani na zborih delovnih ljudi po obratih. Volitve pa bo izvedla volilna komisija s pomočjo komisije za volilni imenik in volilnih odborov po delovnih enotah. Pred člane delavskega sveta in svetov OZD stopajo vse bolj odgovorne naloge. Zato premislimo, komu bomo pri volitvah izkazali zaupanje. Nato z izvoljenimi člani sodelujemo in jim tudi zaupamo, da bodo gospodarili tako kot bo v korist celoti in s tem tudi vsakemu članu delovne skupnosti.

M. J.

43 novih sodelavcev

Mesec februar je bil glede kadrovske spremembe zelo živahen. Sprejeli smo 43 novih delavcev, z delom pa je prenehalo 13 delavcev.

V obratih v Zireh imamo naslednje nove delavce: Marjan Eniko, Albin Jesenko in Franciška Oblak, NK delavci, ter Slavko Mazzini, kvalificiran čevljar, ki se je vrnil od vojakov. Z delom je prenehalo sedem delavcev, ki so bili vpoklicani na služenje vojaškega roka, in sicer: Matjaž Demšar, Andrej Eržen, Franc Oblak, Marjan Kajnc, KV delavci ter Rudi Jereb, Miran Mravlje in Rudi Tinauer, NK delavci. Danijel Marc, NK delavec in Stanislav Pivk, strojni ključavničar, sta samovoljno izstopila iz dela, Antonija Dišić, VK prešivalka pa je bila upokojena.

V obratu v Gorenji vasi sta nastopila delo Kokalj Milena in Likar Jožica, NK delavki. Primerov prenehanja dela ni bilo.

V prodajni mreži so bile naslednje spremembe. V Karlovcu je nastopil delo za določen čas prodajalec Milan Bukvič. Delovno razmerje pa je prenehalo prodajalka Mirjani Kostadinović iz Slavovskega Broda in Marjeti Artač iz Ljubljane III, ter Danijelu Burniku, poslovojni v Domžalah.

Povečanje števila zaposlenih v največji meri zajema sprejem delavk na priučevanje za naš novi obrat na Colu. V šivalnici obrata Gorenja vas imamo na priučevanju skupino 21 delavk, v lahki šivalnici v Zireh pa 14 delavk. Delo je nastopil tudi strojni ključavničar Miroslav Rupnik, ki bo nekaj časa praktičiral v Zireh, da bo pozneje v novem obratu na Colu skrbel za stroje in naprave kot obratni mehanik.

Z navedenimi spremembami se je število zaposlenih v podjetju povečalo za 30, in imamo torej skupaj 1449 zaposlenih.

A. F.

Pavla Pečelin s svojimi otroki

Naš portret

Ob Dnevu žena, žal je samo enkrat v letu, še vedno z grenkobo ugotavljamo, da se družbeni položaj žensk v bistvu vendarle ne zboljšuje.

Res je, da je pri nas proglašena politična in vsaka druga enakopravnost žensk, za kar se napredne sile marsikje v svetu še danes borijo.

Delavki nihče ne brani, da sodeluje v organih samoupravljanja v podjetju, v krajevni skupnosti ali v šoli. Ženska je lahko odbornica ali poslanka. Pravico se ima udeleževati v političnih, kulturnih in športnih ali pa humanih društvih. Ne le, da ji teh pravic nihče ne krati, temveč si vsi organi in forumi tudi želijo aktivnega udeleževanja žensk, ki na marsikako vprašanje gledajo drugače kot moški. Odločitve so pogosto enostranske, pomanjkljive, če pri njih ne sodelujejo tudi ženske. Dejstvo pa je, da se udeležba žensk pri reševanju družbenih zadev iz leta v leto zmanjšuje in ne povečuje.

Odkod ta pojav? Ali so ženske nezainteresirane za družbene probleme? Ali jih res zanima le loncec in otroci?

Ena od tistih naših preštevinskih delavk, ki pozna samo delo v tovarni in doma, je PAVLA PEČELIN.

Danes je stara 42 let, vendar še nikoli ni bila izvoljena v noben organ upravljanja, niti na kakršno koli funkcijo ne v tovarni ne zunaj nje. Edini sestanki, ki se jih udeležuje, so zbori delovnih ljudi, in še to le, če so med delovnim časom.

Doma je iz Žirovskega vrha. Tam je, odmaknjena od sveta, preživela svoja otroška leta in mladost pri kmečkem delu na posestvu, ki ga je oče dobil v najem. Občutek osamljenosti in manjvrednosti, ki ga pogosto prinaša življenje v hribih, je še povečala materina duševna bolezen, prav za prav surovost ljudi, ki se radi znašajo nad vsakomer, ki se ne more braniti.

Tako Pavla skoraj vso mladost ni poznala družbe in se ji je rajši umikala.

S svojim 13. letom je šla služiti, vmes je bila spet nekaj časa doma. Z 18. letom pa je bila sprejeta v ALPINO.

Ceprav ji je delo šlo od rok, je dolgo ni zapustil občutek, da jo gledajo po strani. Zato se je toliko bolj

trudila. Uro hoda od doma in nazaj vsak dan skozi devet let je ni odvrnilo. Doma pa je vodila gospodinjstvo. Za kaj drugega ni bilo časa.

Ko se je poročila in se preselila bližje tovarni, je prevzela drugo gospodinjstvo. Kmalu so začeli prihajati otroci. Ko je eden dobro zlezal iz plenice, je prišel drugi. Hermina je danes v trinajstem letu, Edi je bil pravkar star deset let, Nežka bo te dni napolnila sedem let, dvojčici Darja in Dušan pa sta februarja napolnili tri leta.

Starejša dva hodita v šolo in si že tudi sama pomagata, kadar je Pavla v službi. Mlajši trije pa bi rabili varstvo. S tem je pa težko. Nekeč so že uredili tako, da so vzeli na stanovnje neko delavko, ki je delala v nasprotni izmeni in v prostem času varovala otroke. Take je pa zmeraj teže dobiti, saj hočejo dekleta svoj prosti čas zase.

Z možmi pa si matere tako ne morejo kaj prida pomagati. Mož se najrajši drži tisočletne »pravice«, da se z otroci ukvarja le, kadar je razpoložen. Kdaj pa kdaj bi jih že odpeljal na sprehod ali se poigral z njimi. Če pa

je treba pripraviti jed ali obrisati ritko — ne, to pa ni možko delo. Pavla upa, da bo dvojčici lahko kmalu dala v vrtec. Vendar pa je vrtec odprt samo dopoldne.

Lahko ali težko, Pavla dela v ALPINI že skoraj 24 let. Nikoli jo niso imeli za slabo delavko. Norme je presegala že od začetka (takrat je bila večkrat proglašena za udarnico). V montaži obvlada toliko delovnih faz, da ji je že v škodo, saj jo vedno lahko razmestijo tja, kjer je večja sila. Tiste, ki obvladajo samo eno fazo, pa so lepo pri miru in zlahka dosega jo normo.

Doma pa ji vedno manjka časa, da bi naredila vse, kar ji nalaga dolžnost matere in gospodinje. Sele zadnje čase lahko posedi zvečer kako uro pred televizorjem — to je ves njen prosti čas.

V svojem življenju je bila dvakrat po en teden na počitnicah, na morju. Seveda v počitniškem domu podjetja in še to delno na stroške sindikata.

Kdaj naj se torej posveti družbenemu delu?

Vse lepe deklaracije o enakopravnosti žensk pomenijo bore malo, dokler bo delavka — mati morala sama nositi vse breme v gospodinjstvu in skrb za otroke.

Stojan Pertovt

Še o dodatku

Novi zneski otroškega dodatka bodo izplačani ob izplačilu osebnih dohodkov za marec 1972. Tisti, ki bodo še naprej upravičeni do otroškega dodatka, bodo prejeli razliko za nazaj do 1. januarja 1972. Kdor pa po novem ne bo več upravičen, mu prejetega dodatka za januar in februar ne bo treba vrniti.

V februarju smo pokopali našo upokojenko Rozo Lubskij. Dolgoletno sodelavko bomo ohranili v najlepšem spominu.

JOZE PODOBNIK:

Brezimna

Bilo je osmega marca...

Po ulici, proti glavni avtobusni postaji sta spešila mlada človeka. Mršava, blede obrazov in sključena sta se ostro ločila od elegantnega sveta, ki je kot poseebljeno samoljubje valovil okrog njiju. Gologlavima je zimski veter mršil dolge, nenegovane lase. Obležena sta bila slabo in ju je mrazilo. Fant je nosil na sebi samo oguljeno, že dolgo ne likano obleko. Ona je bila zamotana v zakrpan, očitno prevelik plašč, izpod katerega je bilo opaziti izdelane nogavice. Strgani gumijasti škornji pa so obema ob slednjem koraku vsrkavali in spet izbrizgavali brozgo.

Kotički njunih oči in usten pa so bili polni vedrine. Tesno objeta, sta se drug drugemu nenehno smehljala z nasmehom, ki je izpričeval notranji mir in zaupanje vase. Zaljubljena sta si šepetala in se od časa do časa ponočno ljubljala, ne da bi se zmenila za mrmraje zgražanje mimoidočih.

Na postaji sta se previdno pomečala v množico čakajočih. Pozornost je zbudilo kričanje imenitno oblečene gospe. Vpila je na že malce ostarelega moža, ki pa ji kljub pijanosti ni ostajal dolžan. Ona ga je dolžila ponočno njaštva in zapravljalstva, da zato živita v nezasišani bedi. On pa je njej očital nezvestobo z nekim Tonetom, čemur se je lepa gospa samo prezirljivo smejala.

Fant in dekle sta komaj dočakala avtobus. Ko je začel polzeti na parkirišče kot ogromen zelen kuščar, sta se mu skoraj v teku približala. Z olajšanjem sta vstopila in

tiho posedla na najbližja sedeža.

Drugi potniki so se hitro nagneti v avtobus in se preivali za proste sedeže. Mnogi so morali stati. Sprta gospod in gospa sta obstala prav zraven siromašnega para. Sedaj sta se samo še bojevitno pogledovala in molčala kot v nekakšnem napetem premirju.

Avtobus je zahropel in se pogljal v mrak. Fant se je tedaj nagnil k dekletu, ki je slonel ob tresoči šipi. Predala sta se nemi govori svojih src. Nenadoma je fant začutil, da ga nekdo surovo stresa za ramo. S široko razprtimi očmi se je plaho ozrl okrog. Ob njem se je v vsej svoji službeni mogočnosti široko razkoračil sprevoznik:

»Plačaj!«

Plačal je z zadnjimi dinarji.

»Pa še takle! Odstopi že prostor gospe!«

Saj se je vendar sam že od kraja zavedal, kaj bi se spodobilo. Toda pustiti njo, ki jo ljubi, nadišavljeni brezobzirni ženski? Kdo ve, s čim jo vse utegne razžaliti.

»Ne morem. Utrujen sem. Oprostite.«

»Utrujen?« Sprevoznik je kot pobesnel. »Utrujen od postopanja. Kot da ne poznam tebe in tvoje vlačugice. Izogibata se poštenemu delu, sta pa povsod, kjer vaju ni treba. Marš!«

Fant je vstal. Rad bi zakričal, udaril, a se je samo drsajoče odmaknil v vrsto stojišč. Ti so se naglo razmaknili od njega, da je stal tam ves ubog in osamljen kot gobavec.

Sprevoznik je zdaj vesboj čvrsto prižel k sebi in meden jel prositi gospo, naj se vendar vsede. Ona pa je kot kneginja vzvišeno zavrčala, da ji niti na misel ne pride, delati družbo počestnici. In pa, da navsezadnje stoji tudi njen mož.

Sprevoznik je spet postal zver in zarenčal:

»Alo! Punca, odstrani se mi še ti! Kaj sama res ne uvidiš, umazanka, da ne sodiš k gospe? Izgini ji že izpred oči!«

Hotel jo je pograbit ter jo izruvati s sedeža. V tem pa je dekle že samo planilo pokonci in se stisnilo k fantu. Vso hlipajočo je nežno objel kot bi jo držal v naročju.

Gospa je medtem iz svoje dragocene torbice vzela bel svilen robček in brisala po sedežih nevidno nesnago. Sprevoznik jo je v zadregi motril. Brčkone je menil, da bi moral to napraviti sam. Sprostil se je šele, ko je gospa sedla, odprla okno in skozenj vrgla še zmeraj čisto krpico. Nato je z naveličanim gibom orokavičene roke povabila moža, naj prisede.

»K tebi? H kurbi? Nikolil! Bi pa že raje prisedel k leoni, prejšnji cigancici.«

Dekle je jokalo. Fant pa jo je božal in jo tolažil. Da bo kmalu drugače, ji je govoril. Dobil je delo, imela bosta stalen zaslužek. Najela si bosta sobico, kupila obleko. Potem pride še drugo: štedilnik in vse, čisto vse. Oj! Nazadnje dobota otroka. Morda dva. Lepa nagajivčeka z rdečimi, debelušnimi lički in z dobcenimi, polžku podobnimi usteci.

Se in še ji je govoril. O pomladi, ki bo vsak čas tu, o pticah, o metuljih in soncu nad razcvetelimi travniki.

V dekletovih očeh je spet zasijala vedrina. Ko se mu je skozi še neposušene solze spet nasmehnila, jo je še

nežno poljubil na ustnice.

Potniki v avtobusu so sprva ostrmeli, potem pa se je začel tajati led njihove vzvišenosti. Počasi so se premikali in iznenada nista bila več izobčena. Znašla sta se v gneči, ki ju je dušila in hkrati opajala z zmagoslavljanjem.

Vročično kašljanje motorja je spet lagodno prešlo v rahlo, uspavajoče brenčanje, ko je avtobus privozil na njuno postajo. Preden sta izstopila, sta se hvaležno ozrla po sopotnikih, ki so se imeli peljati naprej. Ti so jima prisrčno pomahali ali prijazno pokimali.

Avtobus je odpeljal. Gledala sta za njim s toplim čuštvo vere v človeka.

Metka Levstik:

več svet je bil rdeč

ves svet je bil rdeč
stene in okna
najina plašča
celo tvoj obraz
igrali so uspavanko
popolnoma tiho
morda tudi nežno
(ne vem ve!)
mi smo plavali
sredi rdečega dne
in v rokah smo držali sveče
ki so trepetale in ugašale
na tvojih prsih je ležal pariz
stekla sem proti stolpu
z razprostrtimi rokami...
padla sem čez tvoje srce
da je zatrepatalo od
bolečine...
začela je teči kri
celi potoki krvi
in midva sva utonila v
njej...

Iz našega nabiralnika

Spoštovano uredništvo,

tole pismo bi začela s pohvalo, da ste dali tovarniškemu glasilu časopisno obliko. Zdi se mi, da je bila to dobra in prijetna sprememba. Lahko pa bi posvetili življenju v Zireh malo več prostora. Pri nas se tako malo zgodi, pa vendar, kar se, radi zvedo vsi.

Tudi kulturna stran je precej šibka. Očitno v Zireh ni drugega, ki bi imel vsaj malo pisateljske žilice, razen Peternejla in Podobnika. Kar precej naših ljudi potuje po svetu, spoznava nove kraje, običaje, novi svet. Zakaj ne bi to spravili na papir in objavili v glasilu? Saj tako zelo radi gledamo drugemu v skledo.

Opažam, da objavljajo samo trije ali štirje in njihova imena lahko zasledim v vsaki številki. Poskusite pritegniti tudi druge, če ne zaradi drugega, zaradi pestrosti in — več glav več pove!

Pozdravlja vas

M.L.

Takšnih pisem smo veseli. Z vašimi sugestijami kar soglašamo in bomo prav radi objavljali več literarnih prispevkov — če jih bomo dobili. Prav tako smo veseli vsakega novega sodelavca.

Torej — znani in neznan talenti — na plan!

In še nekaj: sporočite vaš naslov, sicer vaših prispevkov ne bomo mogli objavljati.

Uredniški odbor

Jože PETERNEL

Ubiti zvon

(5. nadaljevanje)

Spet nov dan in spet trdo delo.

»Pozdravljen, Andrej, si še živ?« je pod noč veselo zaklical Boštjanov Ivan. »A, ti si, Ivan. Skoraj bi te ne poznal več. Kje pa se držiš?«

»V Ljubljani. Delam v tovarni. In ti Andrej? Kdaj si prišel domov?«

»Pred nekaj dnevi. Pa mi je že kar dolgčas.«

»Zakaj pa čepiš doma? Pojdi malo med ljudi.«

»Kam pa naj grem med tednom? Saj veš, da je dela čez glavo.«

»Boš ostal kar doma? Trda ti bo predla, če se ne boš do časa spametoval.«

»Tu mi že ne bo trda predla. V mesto grem in si poiščem delo!«

Ivan mu je dal prav.

»Seveda, tudi v tovarni ni vse tako lepo. Močno moraš poprijeti tistih osem ur. Potem pa si tudi dovolj prost, da vsaj več zakaj si prej ga-

ral. Tu sem pa garal vse leto, potem pa je prišla slaba letina in še obvezna oddaja. Tako je nas osušilo, da na zmo skoraj nismo imeli kaj jesti.

In kaj boš z bajto, ko bo oče umrl?« je zanimalo Andreja.

»To me pa res ne skrbi! Bajto bom prodal, tiste zanikrne meline pa naj grmovje poraste, ali pa naj jih vzame v zadrugo Kovačev Tone. Si ga morda že slišal, kako tveži tu okrog in propagira za zadrugo? Če bo zemlja v zadrugi, pravi, bo vse bolj raslo, ker je bo več skupaj.«

»Kajpada. Zadnjič me je ogovoril: Ej, ti si že proletar. Kdaj bomo pa mi bajtarji postali kmečki proletarijati? Moral sem se zasmeljati.«

Kaj pa potem čepiš doma in tiščiš v te hribovske kmete. Vrzi culo čez ramena, kot sem jo jaz, in pojdi s

trebuhom za kruhom, pa boš še ti proletar, sem mu dejal.«

Andrej se je široko zasmeljal:

»Eh, Ivan, saj ga poznaš. Socializem bi rad krojil po svoje in to po tujih njivah. Sicer pa naj kar poskusi srečo, jaz mu ne bom branil. Moj brat naj prevzame kmetijo, jaz pa grem s teboj.«

»Živijo Andrej,« se je razveselil Ivan in objel Andreja okrog ramen.

»Vendar to še ni povsem pribito,« se je začel motati Andrej. »Ne vem še, kako bom opravil pri očetu. In še nekje se je zataknilo.«

»Ah, beži no, Andrej, poznam te in vem da boš držal besedo. Jutri bo na Srednjem brdu ples. Tja pridi, pa se še kaj pogovoriva. Morda te jaz spravim v Ljubljano v našo tovarno.«

»Prav! Drži!« je veselo dejal Andrej in pomahal za Ivanom, ki je odhitev po bregu navzgor.

Po večerji se je Andrej obril, potem pa je za mizo čakal, da se mu ogreje voda za kopanje. Justina je pominjala posodo in ga opazovala, kako si skrbno striže nohte.

»Andrej, danes je sobota in fantovski večer. Si se že kaj razgledoval?«

»Hočeš reči, da bi kam stopil? Dobro sem se že razgledal. Tudi videl sem že dva človeka, Boštjanovega Ivana in tebe,« je spregovoril zadržanim glasom. »Torej, kam naj grem?«

Justina je zardela in umaknila pogled Andrejevimi očmi, ki so sledile vsakemu njenemu gibom.

»Ne vem, Andrej.«

Nenadoma sta začutila, da sta si enakih misli in da sta si tega že ves čas želela.

Justina je odšla spat. Tudi drugi so ta večer legli k počitku prej kot običajno.

Andrej se je okopal in preoblekel. Posedel je še nekaj časa v kuhinji in razmišljal ali naj se že kar odloči, ali pa naj vse skupaj prepusti času.

»Zjutraj moram v cerkev, drugače očetu ne bo prav,« je nejevoljno zamrmral. Misli pa so mu begale od Ivana do Justine. Ves razdvojen se je napotil spat.

Oče mu je odločil novo ležišče v zgornji sobi.

Pred vrhom stopnic, se je spotaknil, da je zaropotalo. »Si ti, Andrej?« je zaklicala Justina iz svoje sobe.

»Jaz. Te proklete stopnice, skoraj bi si zlomil vrat.«

»Tako si me prestrašil, da ne bom mogla vso noč zaspati.«

»Ti naj jaz pomagam zatistiti oči?«

»Oh, Andrej,« je zastokala Justina onkraj vrat.

Andrej pa je sunkovito odprl vrata v njeno sobo.

Sedefa je na postelji in se ravno preoblačila. Napol razgaljena je bliskovito smuknila pod odejo in zakričala: »Ugasni luč in zapri vrata.« »Prepozno. Videl sem tvoje lepe prsi,« je dahnil Andrej. Otital je stikalo, pogleda pa še vedno ni odmaknil od njene postelje.

»Zaprli sem, kot si želela,« je polglasno dejal, in stopil proti njej. »Poberi se ven!« je pridrušeno zavpila Justina z občutkom, da se dogaja nekaj nedopustnega.

»Ne morem. Vrata so zaprta in vse je temno,« je zlobno dejal Andrej, ko se je v temi približeval postelji.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Samoupravna kronika - februar 1972

3.: odbor za delovna razmerja

Sprejem delavk za obrat šivalnice na Colu, imenovanje delavcev na razpisana delovna mesta obračunovalke OD in kurjača, sprejem odpovedi dela delavca na delovnem mestu referent za investicije in rešitev pritožbe o razporeditvi v skupine po pravilniku o delitvi sredstev za OD.

7.: odbor za osebno odgovornost

Obrazložitev ugovora Dragice Mitić na sklep odbora o izreku izključitve iz delovne skupnosti.

7.: odbor za informacije

Priprava predloga za izboljšanje informacij v podjetju:

redno 10-dnevno izdajanje Informacij, izboljšanje obveščanja po zvočniku in oglasnih deskah.

8.: odbor za nagrajevanje

Obrazložitev predloga in pripomb na objavljena osnutka sprememb in dopolnitev pravilnika o delitvi sredstev za OD in o potnih in drugih stroških.

Sprejem sklepa, naj se izda novo prečiščeno besedilo obeh pravilnikov in to v toliko izvodih, da jih bo prejel vsak član delovne skupnosti.

Sprejem priporočila, naj se mesečni obračun OD prilagodi pravilniku tako, da bo delavec lahko sam kontroliral obračun, v obračunu za posameznika pa naj se opusti bruto zneski.

8.: gospodarski odbor

Obrazložitev poročila centralne inventurne komisije o popisih sredstev in virov sredstev ob zaključku leta 1971. Potrditev začetne investicije za prodajalno Sombor in odobritev nabave nekaterih investicij.

8.: delavski svet

Sprejem sprememb in dopolnitev pravilnika o delitvi sredstev za OD in sprememb in dopolnitev pravilnika o potnih in drugih stroških delavcev v zvezi z delom. Potrditev planov poslovanja podjetja za leto 1972 in amortizacijskih stopenj. Potrjena so bila tudi poročila inventurnih komisij.

14.: odbor za varstvo pri delu

Obrazložitev poročila o poškodbah pri delu in na poti na delo ter poročila o zdravniških pregledih v letu 1971. Sprejem sklepa za ureditev odsesovanja prahu v mizarški delavnici in potrditev programa zdravniških pregledov v letu 1972.

19.: odbor za sredstva skupne porabe

Obrazložitev poročila o poslovanju tovarniške kuhinje ter sprejem predloga za delavski svet, naj se negativne razlike pri njenem poslovanju odpišejo v breme sklada skupne porabe. Sprejem sklepa o povišanju cene kosila v tovarniški kuhinji.

Obrazložitev je bil tudi

predlog za gradnjo novih počitniških prostorov v Strujanu.

Pripravljen je bil predlog delavskemu svetu za določitev višine sklada skupne porabe po zaključnem računu za leto 1971.

21.: delavski svet

Določitev delitvenega razmerja ostanka dohodka po ZR za leto 1971 na sklade in na osebne dohodke. Potrditev sklepa odbora za osebno odgovornost o izključitvi Mitić Dragice iz naše delovne skupnosti.

28.: delavski svet

Sprejem zaključnega računa za leto 1971 in potrditev zaupnice direktorju. Razpis volitev v DS in svete OZD.

Zunaj tovarne

Odslej bolj strokovno delo

Svetu krajevne skupnosti bodo odslej strokovne predloge pripravljali odbori. Dejavnost odborov bo zajemala celotno gospodarsko in družbeno življenje v kraju.

Odbori so naslednji:

Odbor za gospodarstvo in finance, predsednik: Izidor Reje, dipl. oec., člani: Dušan Podobnik, Viktor Maček, Nuša Strlič, Franc Vončina.

Odbor za družbene organizacije, predsednik: Rado Kosmač, člani: Ernest Demšar, Peter Jereb, Heron Subić, Rudi Krvina.

Odbor za urbanizem in komunalno, predsednik: Ernest Mlakar, člani: Anton Beović, dipl. ing., Jože Bogataj, Karel Kavčič, Rajko Subić.

Odbor za kulturo in šport, predsednik: Boris Pečnik, člani: Roman Albreht, Darij Eržnožnik, Stane Mlakar, Slobodan Poljanšek, Janjo Zabukovec.

Odbor za turizem in gostinstvo, predsednik: Miloš Mlinar, člani: Lojze Kopač, Janjo Eržnožnik, Franc Kavčič, Franc Bačnar.

Odbor za splošni ljudski odpor, predsednik: Franc Jereb, člani: Vili Kavčič, Karel Pivk, Ludvik Jesenovec in Slavka Mlinar.

Vsak odbor bo imel od 5 do 6 članov. Delo odborov bo temeljilo na programih dela v okviru poslovnika posameznega odbora.

Za novega predsednika sveta Krajevne skupnosti Ziri je bil izvoljen FRANC PERTOVT, dipl. oec.

MILIJONI SE NABIRAJO

V letu 1971 so občani in delovne organizacije v Krajevni skupnosti Ziri začeli zbirati samoprispevek z namenom, da bi razširili in modernizirali šolske objekte na svojem področju. V prvem letu se je nabralo nad 69 milijonov starih dinarjev, prispevali pa so:

— delavci	244.813,55 din
— upokojenci	30.418,85 din
— obrtniki	9.162,30 din
— kmetje	3.848,00 din
— gospodinjske pomočnice	160,00 din
občani skupaj	288.402,70 din
— prispevek delovnih organizacij	306.847,20 din
— dotacija iz občinskega proračuna	100.000,00 din
skupaj zbrano	695.249,90 din
od tega je porabljeno za bančne stroške	2.358,25 din
tako da ostane zbranih sredstev	692.891,65 din

Zbrana sredstva naj bi oročili pri banki, da bi lahko najeli posojilo in čim prej začeli s predvidenimi deli.

Svet osnovne šole pa se je odločil, da bo že letošnje poletje načel zbrana sredstva. Adaptirati namerava šolsko stavbo in to delno iz zbranega samoprispevka, delno pa iz svojih lastnih sredstev.

Iz sredstev samoprispevka bi vgradili centralno kurjavo, kar je tudi namen teh sredstev. Zmogljivost kotlarne bo preračunana tudi za bodoče nove objekte (4 kabineti, telovadnica, otroški vrtec), ki bodo priključeni na centralno kotlarstvo.

Načrti za centralno kurjavo so že pripravljani. V kratkem bodo po natečaju izbrali izvajalca del in računajo, da bo v prihodnjem šolskem

letu šolo torej že ogrevala centralna kurjava.

Iz sredstev, ki jih je šola s smotnim gospodarjenjem prihranila v zadnjih letih pa nameravajo preurediti sanitarije v vseh nadstropjih. Obnovili bodo opremo in položili ploščice po tleh in po stenah.

Z delom lastnih sredstev pa bo šola poskušala najeti pri banki posojilo, da bi že letos zamenjali svetila in preuredili električne napeljave, v vse razrede pa bi napeljali ozvočenje in vodovod. Adaptacijska dela na šoli je že prevzelo gradbeno podjetje TEHNIK.

Glede gradnje novih šolskih prostorov iz samoprispevka pa se načrti šele pripravljajo. Zaenkrat je določena lokacija, v delu pa

je idejni osnutek. Ko bo izdelan, ga bodo dali na vpogled žirovski javnosti.

»DELO, ŽIVLJENJE« je glasilo tovarne obutve ALPINA ZIRI.

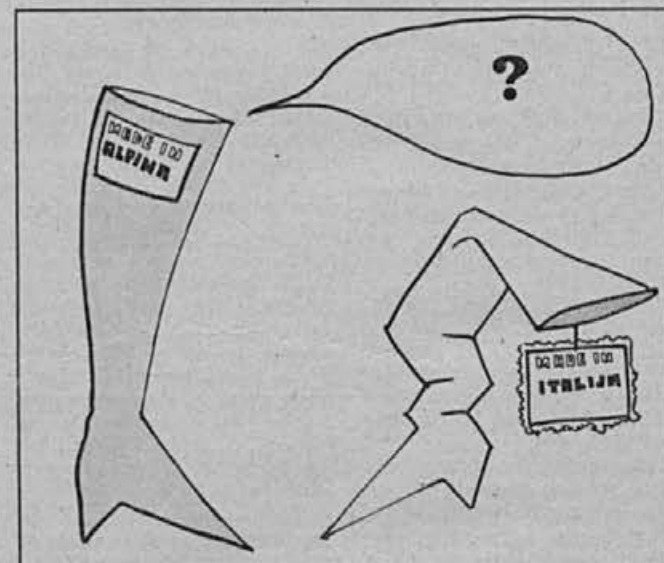
Ureja ga uredniški odbor: MARIJA KASTELEC, VLADIMIR PIVK, ALFONZ ZAJEC, ANTON ZAKELJ, ERNEST DEMŠAR, MILAN MOCNIK, STANE KOSMAC, STOJAN PERTOVT, odgovorni urednik MAJDA JESENKO, glavni urednik

Izhaja mesečno. Naklada 1400 izvodov.

Tisk Gorenjski tisk Kranj.

Nagradno vprašanje:

Kej je djau?

Bralci, sporočite nam, kaj mislite, da je naš škorenj rekel italijanskemu. Najbolj duhovite odgovore bomo prihodnji objavili, trije najboljši pa bodo nagrajeni s 30, 20 in 10 din.

Zaželjeni so odgovori v narečju.

Pogoj: Največ pet besed! Rok: 25. marec!

FILMSKI SPORED KINA SVOBODA ZIRI

Marec

- 15. LJUBEZENSKI IZZIV (franc. ljub. drama)
- 18. in 19. IZGUBLJENA KOMANDA (ameriški vojni)
- 22. NI ROŽ ZA AGENTA OSS (francoski kriminalni)
- 25. in 26. ZADNJI NASLOV (francoski kriminalni)
- 29. HO! (francoski kriminalni)

April

- 1. in 2. BITKA ZA SAN SEBASTIAN (ameriški vojni)
- 5. HISA IZ KART (amer. kriminalna drama)
- 8. in 9. ZENE VLADAJO (italijanska drama)
- 12. LOCITEV NA AMERIŠKI NAČIN (ameriška komedija)
- 15. in 16. SODOMA IN GOMORA (ameriška drama) izredna dolžina